

óhaj elől nem lehetett kitérni; Petőfi a múzeum baloldali lépcsőfalának kiálló részén, amely a Sándor-utca felé néz és emléktáblával van megjelölve, rendkívüli hatás mellett elszavalta a Nemzeti Dalt.

Az eseményeknek, mozgalmaknak és terveknek nem volt olyan mozzanata, amelyeknek gyökerei ne a Pilvaxból vezettek, vagy nem onnan indultak volna ki. Ez a történelmi nevezetességű kávéház volt parlament helyett parlamentje az ifjúságnak. Az abszolutizmus kezdetével azután váratlanul megszűnt a Pilvax nevezetessége is. Rendőri ellenőrzés alá került és indexre tették. A kiegyezés megkötésével a Pilvaxnak nem volt többé aktív szerepe. Sem politikában, sem az irodalomban. A magyar szív kegyeleme nyilatkozott meg 1900-ban, amikor a kávéházi ajtó fölé

emléktáblát illesztettek a következő fölirással: »Ez a kávéház volt 1848-ban a Szabadság Csarnoka. Itt gyűltek össze a szabadságért lelkesülő ifjak. Itt szavalta Petőfi Sándor először a Nemzeti Dalt; Talpra magyar, hí a Haza.«

A pöstyéni múzeum gazdag történelmi tárában tájtunk az 1848-as szabadságharcokra emlékeztető adatokat, följegyzéseket és emléktárgyakat, amelyek a nagy időkben lefolyt forradalmi események hű képét adják. A múzeumban őrzött Kossuth-korabeli szükségbankok, ércpénzek, fegyverek, kiáltványok és egyéb hadfőszerelesei tárgyak emlékeztetnek az 1848-as szabadságharcok történelmi idejére.

Gerenday Géza

Tavaszi női kabát- és ruhaújdonságok Budapesti Felöltőáruházban

legszébb kivitelben, olcsó, szolid árakon a

Klauzál tér

Árdrágítási ügyek a szegedi törvényszéken

Valamennyi ügyben a bizonyítás kiegészítését rendelte el a bíróság

(A Délmagyarország munkatársától) Három olyan pörben tartott tárgyalást csütörtökön a szegedi törvényszék, amelyet árdrágítás címén indítottak két fászpincetulajdonos és egy cipőkereskedő ellen. A törvényszék egyik ügyben sem hozott még ítéletet, hanem a bizonyítás kiegészítését rendelte el a tényállás tisztázására. Mindhárom ügy jelentéktelennek látszó eladásból keletkezett, éppen ezért élénk figyelemmel kíséri a szegedi kereskedőtársadalom a pörök kimenetelét. A tárgyalásokat a törvényszék III. számú tanácsa tartotta meg. Habermann Gusztáv tanácselnök vezetésével, a tanács tagjai: Viskovits József dr. törvényszéki bíró, míg harmadik tagként egy-egy szakmabeli kereskedő foglalja el az ülnöki széket.

Az egyik szegedi cipőkereskedő ellen az a vád, hogy az elmúlt esztendő őszén különböző gyártmányú női bőrcizmát a kirakatban föltüntetett 19.50-es, illetve 18 pengős ár helyett 20.50-ért szolgáltatott ki, illetve öt százalékot hozzáadott azoknál a hitelvásárlásoknál, amikor a Nemzeti Takarékpénztár tagjai kívántak részletre vásárolni; egy másik pont szerint egy 18.50-es női cipőt 20 pengőért adott el. Az ügy tárgyalására a törvényszék ülnökként Bach Gyula kereskedőt hívta be.

Vádat emelt az ügyészség a cipőkereskedő egyik fiókjának vezetője ellen is.

A cipőkereskedő elmondotta vallomásában, hogy a Nemzeti Takarékpénztár tagjainak öt százalék fölárrel adták a bőrcizmát; azon az áron szol-

gálták ki mindig, amely az árjegyzékben is szerepel. A kirakati ártól nem tértek el. Szerinte egyik elbocsátott alkalmazottja bosszúból tett elene följelentést. Az üzletvezető elmondotta, hogy Emergő-gyártmányú bőrcizmát nem adhattak hiteltre, így történt, hogy amikor mégis kértek, akkor a Nemzeti Takarékpénztár tagjainak öt százalékkal többet kellett számolni, mert különben nem kaptak volna árut.

Kihallgatták ezután Vidacs Juliát, aki arról vallott, hogy a 20 pengős cipőt a kirakatban később 18.50-ért látta. Azt mondták neki, hogy a Nemzeti Takarékpénztár tagjainak öt százalék fölárrel számíthatnak.

Bálics Illés dr., a Nemzeti Takarékpénztár vezetője azt mondtotta, hogy az iroda nem engedte meg a fölár felszámítását. Amikor az ősszel a cipőkereskedők bejelentették, hogy részletre nem tudnak bőrcizmát kiszolgáltatni, közölte az iroda, hogy csak kényszerből veheti tudomásul, de inkább egyáltalán ne adjanak ki bőrcizmát. Elmondotta azt is, hogy az iroda a kereskedőtől 8 százalékot von le.

Zsurkó János szakértő elmondotta véleményében, hogy szerinte a felszámított ár a husz pengős cipőnél nem haladta meg a tisztességes kereskedői hasznot, mert a kereskedőnek az utánpótlásra, a veszteségekre is kell gondolnia, és ezek figyelembevételével kell elkészítenie a kalkulációt.

— Mennyi a haszonkulcs? — kérdezte Viskovits bíró.

— Luxuscikkeknel a maximális haszonszázalék a nagy rezszi miatt 40—45 százalék lehet.

— Van-e drágulás október óta?

— Hét százalékot szabad az árakhoz hozzászámítani.

Ezután vitéz Nagyághy Géza dr. ügyész és Vinkler Elemér dr. védő mondták el a pörbeszédet, majd a törvényszék ítélethozatalra vonult vissza. Félórai tanácskozás után Habermann elnök és Bach Gyula ülnök néhány kérdést intézett még a vádlottakhoz a cég forgalmáról és a rezsiről. A vádlottak elmondották, hogy a fióküzlet forgalma az elmúlt évben 42.000 pengő volt, a rezsiköltség 20—22 százalék.

A törvényszék ezután ismét visszavonult, majd hosszas tanácskozás után délután 4 órakor Habermann elnök kihirdette, hogy a törvényszék ítélet helyett végzést hozott, amelyben szükségesnek találja a bizonyítás kiegészítését, anélkül az ügy érdemében nem bírálható el. Hivatalból elrendelték a kereskedő volt alkalmazottjának kihallgatását arra a körülményre, hogy milyen gyártmányú bőrcipőről volt szó. Addig a tárgyalást elnapolták.

A törvényszék ezután két kis fászpincés fa- illetve szőlőgyűjtő tárgyalta. Ezekben az ügyekben az ülnöki széket Csala Dezső töltötte be. Az első vádlott egy 71 éves kiskereskedő volt, aki ellen az a vádat emelték, hogy kis tételben tole-di szénét 5 pengő 20-ért árusított. Megjelent a pincében az árkormánybiztosság tisztviselője és

érdeklődött a szénárak iránt január 29-én, amikor a tüzelőanyagnehézségek jelentkeztek. A kiskereskedő vallomásában előadta, hogy kétféle szén volt, az egyiknek hatóságilag jóváhagyott ára 5.20, a gyengébb minőségűé 4.80 volt. A kétfajta szén miatt történt a félreértés. Engel Imre dr. védő indítványt tett a bizonyítás kiegészítésére, hogy kétfajta szén volt a pincében és arra, hogy az árak ki voltak írva a pince ajtajára. A törvényszék helyet adott az indítványnak és a tárgyalást elnapolta.

A következő faügyben férj és feleség állott a bíróság előtt, akiknek fászpincéjük van. A vád az volt ellenük, hogy aprított bükktüzfát 5 pengő helyett 5.20-ért és 5.40-ért árusítottak januárban. Mindketten kijelentették, hogy nem bűnösök; egy őrnagy érdeklődött egy alkalommal a lépcsőről, hogy mi a fa ára, ők megmondták, hogy kis tételben 5.20. Ekkor összeszólköztek, még két ember jött le a pincébe és utána följelentették. Azt is elmondták, hogy csak egészen kis tételben árusítottak, 1—2 mázsás mennyiségben; a pince olyan kicsi, hogy nem is lehetett 10—15 mázsáról szó, márpedig a kis mennyiségekre megengedett ár 5.20 pengő. Ezt az árat ki is függesztették a pince elé. Szerintük még olcsóbban árusítottak, mint a megengedett ár, amely 5.78 volt erre a minőségűre kis tételekben. Alig volt árujuk, egész januárban nem is tudtak két mázsánál nagyobb mennyiséget kiszolgáltatni.

Az az őrnagy tett ezután tanuvallomást, aki érdeklődött a fa áráról. Elmondotta, hogy tíz mázsát akart rendelni és tőle 5.40-et kérték. Agresszíven viselkedtek, ezért tett följelentést. Két további tanu arról tett vallomást, hogy az őrnagy kérésére lementek a pincébe ellenőrizni az árat, hogy mindenkivel annyit kérnek-e. Az egyik tanu szerint a kiskereskedő tőle 5.20-at kért és öt mázsáról volt szó, a másik tanu csak 1 mázsá iránt érdeklődött, de egyikük sem rendelt fat.

Schwartz István dr. védő ezután indítványt tett a bizonyítás kiegészítésére. Tanukat kért kihallgatni, hogy a vádlottak a legmagasabb áron alul árusítottak, azonkívül ellenőrző-szakértő meghallgatását kérte.

Vitéz Nagyághy Géza ügyész ellenezte a bizonyítás kiegészítését, mert szükségtelen a vád szerinti esetek elbírálása szempontjából.

A törvényszék elrendelte a bizonyítás kiegészítését már csak azért is, mert a vád üzletszerű árdrágításról szól. Kihallgatják a pince két alkalmazottját és több vevőt. Addig a tárgyalást elnapolták.

Nyilatkozat

Kaptuk a következő levelet:

»Mélyen tisztelt Főszerkesztő Ur!

Az igazság és méltányosság érdekében kérem, szíveskedjék az alábbi nyilatkozatomat közölni. Az »Eltűnt a hó« a női klinika előtt című hirdetésnek olyan színezete van, mintha a város köztisztviselési hivatalát a női klinikát környező utcákkal kapcsolatban malasztás terhelné, holott annak éppen ellenkezője igaz, amiért nemcsak köszönetet, de különleges elismerést is érdemel a hivatal vezetője, vitéz Irányi László ur. Amikor u. i. a hirtelen hóolvadás miatt a klinika előtti utcában a közlekedés szinte lehetetlenné vált, fölhivtam az igazgató urat telefonon, akinek parancsára már egy óra múlva megjelentek az utcseprők és másnap is kora reggeltől estig oly szorgalmasan dolgoztak, hogy az mindenkit meglepett. Csupán ezt a megható buzgóságot akartam jutalmazni azokkal a figyelemekkel, amelyekről a cikk megemlékezett. Csak utólag tudtam meg, hogy a munkások közül többen szükségmunkások voltak, akik fizetés nélkül, csupán a napi élelem fejében dolgoznak. Ha ezeknek munkaalikalmom kívül még meleg ételt is adhattam, ebbeli örömet nem zavarja a cikknek félreérthető és bizonyára nem tendenciózus beállítása. Ezért kérem soraim közlését s maradok Szerkesztő Urnak őszinte nagyrabecsüléssel

Szeged, 1940. március 14.

kész hivat:

Batizfalvy János, egyetemi tanár, a női klinika igazgatója.

Zsák, pongva, lótaró, mindennemű kőtéláru gyári áron

Varga Mihály cégnél Aradi-utca

A BUDAPESTI
ASTORIA
ÉS
PALACE
SZÁLLODÁK

Komfortja tökéletes
ellátása kitűnő
árai mérsékeltek

Az
ASTORIA éttermében
FELLEGI TERI énekei
TÁNC